

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 403/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Barbušom, Štúrova 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 15/2018 z 22. mája 2019 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 15/2018 z 22. mája 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že porušenie označených práv tkvie v uznesení najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 CoZm 96/2015 z 10. novembra 2016 podľa § 447 písm. c) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, ktorý sťažovateľom namietané procesné pochybenia v postupe súdov nižšej inštancie uplatnené ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP posúdil ako také, ktorými nebolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Sťažovateľ považuje za závažné procesné pochybenia súdov nižšej inštancie (i) podanie žaloby advokátom, ktorý nemal oprávnenie v čase podania žaloby poskytovať právnu pomoc na území Slovenskej republiky, a (ii) nedoručenie príloh k žalobe, ktoré sú jej súčasťou, čím bola sťažovateľovi odňatá možnosť vyjadriť sa v trojdňovej zákonnej lehote vo forme námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, pričom vzhľadom na zásadu koncentrácie konania sa na neskôr vznesené námietky sťažovateľa neprihliadalo. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne uviedol, že jej predmetom sú len tieto dve procesné pochybenia uplatnené v dovolacom konaní ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, a nie dovolacie dôvody uplatnené sťažovateľom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

4. Námietku zastupovania žalobcu advokátom, ktorý nie je zapísaný zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou, sťažovateľ uplatnil po lehote na podanie námietok, ako aj na oboch uskutočnených pojednávaniach vo veci. Namietanou skutočnosťou sa zaoberal aj súd prvej inštancie, ktorý vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby preukázal, že môže poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky. Tento

reagoval vyjadrením z 30. októbra 2013, v ktorom uviedol, že má uzatvorenú zmluvu o spolupráci z 15. februára 2013 so spoločnosťou [REDACTED]

5. Sťažovateľ argumentoval tiež tým, že najvyšší súd sa vo svojom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal s bohatou judikatúrou, na ktorú sťažovateľ v dovolaní poukázal, čím značne oslabil vierohodnosť svojho rozhodnutia. Žalobca udelil plnomocenstvo na svoje zastupovanie v súdnom konaní 21. mája 2012 a žaloba bola podaná 25. mája 2012. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania návrhu na súde nemal hostujúci euroadvokát uzatvorenú zmluvu o spolupráci s advokátom zapísaným v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, a preto nebol oprávnený zastupovať žalobcu v konaní pred súdmi Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu ide podľa názoru sťažovateľa o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre jeho rozpor so zákonom, keďže platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať iba podľa okolností existujúcich v čase jeho urobenia. V dôsledku okolností, ktoré nastali po jeho vzniku, sa právny úkon nemôže stať dodatočne platným. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliada súd *ex offo*, a to najmä v situácii, keď na základe takého právneho úkonu bolo priznané právo. V danej veci súd prvej inštancie túto sťažovateľom namietanú skutočnosť opomenul. Odvolací súd zase poukázal na odstrániteľnosť nedostatku podmienky konania. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí vyslovil právny názor, v zmysle ktorého právny zástupca žalobcu síce nebol oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky, ale tieto poskytoval ako tzv. občiansky zástupca, pretože v čase, keď začalo súdne konanie, nebola ešte účinná novela Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uskutočnená zákonom č. 335/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zmysle ktorej sa od 1. januára 2013 v sporoch z právnych vzťahov týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov nepripúšťalo zastúpenie podľa § 27 ods. 1 OSP.

6. Podľa názoru sťažovateľa argumentácia najvyššieho súdu o tom, že advokát zastupujúci žalobcu spĺňa predpoklady občianskeho zástupcu tým, že má ukončené

vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo, je právne neudržateľná. Uvedený názor by platil v prípade, ak by žalobu podala fyzická osoba, nie advokát. V opačnom prípade by všetky ustanovenia o podmienkach vykonávania advokátskej praxe zahraničným advokátom stratili zmysel. Vzhľadom na skutočnosť, že išlo o novú právnu argumentáciu najvyššieho súdu, ku ktorej sa sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, bola popretá dvojstupňovosť súdneho konania, sťažovateľovi bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.

7. K otázke podania návrhu advokátom, ktorý nie je oprávnený poskytovať právne služby v inej krajine, sťažovateľ v súdnom konaní poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-163/07 z 27. novembra 2007, avšak ani jeden z konajúcich súdov sa s týmto rozhodnutím nevysporiadal.

8. Sťažovateľ ďalej argumentoval, že zmenkový platobný rozkaz sp. zn. 1 Zm 390/2012 z 24. marca 2014 mu bol 16. mája 2014 doručený spolu s návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu, avšak bez príloh tohto návrhu napriek tomu, že jednou z príloh je samotná zmenka. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nemal k dispozícii prílohy k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, nemohol v námietkach podaných proti zmenkovému platobnému rozkazu konkrétnejšie špecifikovať skutočnosti, ktoré namieta. Čo sa týka tejto argumentácie sťažovateľa, najvyšší súd dospel k záveru, že nejde o procesné pochybenie. S uvedeným právnym názorom sťažovateľ nesúhlasí a považuje ho za neudržateľný. Podľa názoru sťažovateľa pre vydanie zmenkového platobného rozkazu platil § 114 ods. 2 OSP, tiež je nesporné, že spolu so zmenkovým platobným rozkazom sa sťažovateľovi ako žalovanému mala doručiť žaloba, ktorej súčasťou sú prílohy. Sťažovateľ sa stotožňuje s konštatovaním najvyššieho súdu, že doručka predložená v súdnom konaní nemá náležitosti predpísané vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, a teda nejde o verejnú listinu. Za neakceptovateľnú a absurdnú sťažovateľ považuje argumentáciu najvyššieho súdu, že žaloba obsahovala údaje o zmenke, a teda kópia zmenky nebola potrebná. Zmenka bola

podpísaná v roku 2005 a návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný v roku 2012.

9. Sťažovateľ zastáva názor, že postupom všeobecných súdov mu bola odňatá možnosť vzniesť v zákonom stanovenej lehote všetky námietky týkajúce sa zmenky. V konaní pred súdom prvej inštancie sťažovateľ mohol vzniesť právne relevantné námietky až po tom, ako zistil, o akú zmenku ide, na tieto námietky sa neprihliadalo, pretože neboli obsiahnuté v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu.

10. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

„Najvyšší súd SR svojím konaním v právnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] o zaplatenie [REDAKOVANÉ] s príslušenstvom zo zmenky pod sp. zn. I Obdo/15/2018 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ustanovenie § 47 ods. 3 Ústavy SR.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. I Obdo/15/2018 zo dňa 22.05.2019 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia pred Ústavným súdom SR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Miloša Barbuša, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantné ustanovenia právnych prepisov

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Obdobné právo zaručuje aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Pri prieskume ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania (strany sporu) pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

18. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a obsahovo totožné súčasti základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále zdôrazňuje, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Jeho obsahom je právo účastníka konania (strany v spore) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

19. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017). V dovolacom konaní iniciovanom sťažovateľom procesné podmienky upravoval v čase podania dovolania § 419 a nasl. CSP. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa (m. m. III. ÚS 450/2017).

20. Rovnosť strán v konaní zaručená čl. 47 ods. 3 ústavy sa zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že strany civilného konania (osobitne sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia strany konania, nie je podstatné ani to, ktorá zo strán konania sa stane žalobcom a ktorá žalovaným (m. m. II. ÚS 35/02, IV. ÚS 126/09, IV. ÚS 51/2020).

III. Právne posúdenie

21. Vychádzajúc z petitu a odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci predmet konania pred ústavným súdom tvorí rozhodovanie o sťažovateľom namietanom porušení základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu. Podľa sťažovateľa najvyšší súd nesprávne posúdil ním uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorý odôvodňoval nesprávnym procesným postupom súdov nižšej inštancie, ktoré znemožnili sťažovateľovi ako žalovanému uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

22. Vzhľadom na odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ výslovne uviedol, že jej predmetom sú len procesné pochybenia uplatnené v dovolacom konaní ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP (ktoré aj odôvodnil), a nie dovolacie dôvody uplatnené sťažovateľom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ústavný súd preskúmal iba tú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej posudzoval dovolací dôvod uplatnený sťažovateľom podľa § 420 písm. f) CSP.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

23. V súvislosti so sťažovateľom deklarovanej prejavom nespokojnosti s uznesením najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

24. Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

25. Podľa názoru sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení žalovaného neboli splnené podmienky pre vydanie zmenkového platobného rozkazu, pretože návrh na jeho vydanie doručený súdu prvej inštancie 25. mája 2012 podal advokát zapísaný v Českej advokátskej komore na základe plnej moci z 21. mája 2012, teda nebol v tom čase oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky. Toto oprávnenie mu vzniklo až uzatvorením zmluvy o spolupráci s advokátskou kanceláriou [REDACTED] 15. februára 2013, čím sa stal hosťujúcim euroadvokátom. Úkony tohto advokáta vykonané v období do 15. februára 2013 sú podľa názoru sťažovateľa absolútne neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a na túto neplatnosť prihliada konajúci súd z úradnej povinnosti.

26. K tejto námietke sťažovateľa najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že *«v čase, keď [REDACTED] podal za žalobcu návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu (25. mája 2012), nemal iba oprávnenie poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky (ust. § 32 Zákona o advokácii), čo však nemožno stotožňovať s nedostatkom procesnej spôsobilosti alebo obmedzenej procesnej spôsobilosti. Procesnou spôsobilosťou sa rozumie spôsobilosť samostatne konať pred súdom (§ 20 OSP, teraz § 67 CSP). Táto sa odvíja od hmotnoprávnej spôsobilosti vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Čiže v prípade fyzickej osoby sa o obmedzenej procesnej spôsobilosti dá uvažovať len vtedy, ak fyzická osoba nie je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony (napr. nie je plnoletá alebo jej bola rozhodnutím súdu obmedzená spôsobilosť na právne úkony). Potom nemôže konať samostatne, ale musí za ňu konať jej zákonný zástupca alebo súdom ustanovený procesný opatrovník. V prípade [REDACTED] však žiadna takáto skutočnosť zo spisu nevyplýva. Bez akejkoľvek právnej relevancie je aj tvrdenie dovolateľa, že úkony, ktoré [REDACTED] urobil pred uzavretím zmluvy o spolupráci s advokátskou kanceláriou [REDACTED], nemôžu vyvolávať právne účinky lebo neboli urobené (v tom čase) oprávnenou osobou a sú*

preto absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Ak tým mal dovolateľ na mysli podanie návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu (ďalej aj „návrh na vydanie ZPR“), tak takýto návrh a ani žiadny iný procesný úkon nemôže byť absolútne neplatný, pretože platnosť právneho úkonu je vlastnosť, ktorú právny poriadok spája výlučne s hmotnoprávnymi úkonmi. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný „neoprávnenou osobou“, tak mal zrejme na mysli to, že [REDAKOVANÉ] nebol oprávnený zastupovať žalobcu ako advokát, a to konkrétne v období od podania návrhu na súd do uzavretia zmluvy o spolupráci s advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ] (od 25.05.2012 do 15.02.2013), pričom rovnakú námietku žalovaný uplatnil aj v podanom odvolaní. Odvolací súd sa s jeho tvrdením v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal tak, že poukázal na judikatúru, ktorá rieši situáciu, keď niekto koná za iného pred súdom ako jeho zástupca bez toho, aby predložil platné splnomocnenie (R 12/1985, uznesenie NS SR sp. zn. 6Sžf/30/2010 z 20.07.2011). V uvedenom prípade však ide o inú procesnú situáciu, kedy zástupca- advokát zapísaný iba v Českej advokátskej komore, ktorá skutočnosť sama o sebe neoprávňuje poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky - podal v mene zastúpeného na slovenskom súde návrh na vydanie ZPR a až následne uzavrel zmluvu o spolupráci s tzv. spolupracujúcim advokátom v zmysle § 32 Zákona o advokácii, čím získal status hosťujúceho euroadvokáta. Dovolací súd súhlasí s názorom dovolateľa, že až od uzavretia zmluvy o spolupráci so spolupracujúcim advokátom, bol [REDAKOVANÉ] oprávnený vystupovať pred súdmi v SR ako hosťujúci euroadvokát, čo ale zároveň neznamena, že nebol oprávnený v mene žalobcu podať návrh na vydanie ZPR. V čase, keď začalo predmetné konanie (25.05.2012), totiž ešte nebola účinná novela OSP, uskutočnená zákonom č. 335/2012 Z. z., podľa ktorej sa v sporoch z právnych vzťahov týkajúcich sa zmeniek, šekov, alebo iných cenných papierov nepripúšťalo zastúpenie podľa § 27 ods. 1 OSP, čiže zastúpenie tzv. občianskym zástupcom (výnimka bola možná len vtedy, ak tento tzv. občiansky zástupca mal vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v odbore právo a účastník konania bol jeho blízkou osobou). Jedná sa o ustanovenie § 27 ods. 3 OSP, účinné od 1. januára 2013. Teda, podľa názoru dovolacieho súdu, [REDAKOVANÉ] bol oprávnený podať v mene žalobcu návrh na vydanie ZPR, a to v zmysle § 27 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa účastník môže dať zastúpiť aj ktoroukoľvek fyzickou osobou spôsobilou na právne úkony. V tomto smere z obsahového hľadiska obстоjí

aj plná moc z 21. mája 2012 (č. 1. spisu 3), a to napriek tomu, že je koncipovaná ako procesné splnomocnenie udelené advokátovi.»

27. Podstata druhej námietky sťažovateľa spočívala v tvrdení, že spolu so zmenkovým platobným rozkazom a s návrhom na jeho vydanie mu neboli doručené prílohy tohto návrhu vrátane kópie zmenky, čím mu bolo znemožnené uplatniť kauzálne námietky v zákonnej trojdňovej lehote, teda mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. K uvedenému tvrdeniu sťažovateľa najvyšší súd v prvom rade konštatoval, že vzhľadom na absenciu všetkých náležitostí doručky ako verejnej listiny nie je možné aj vzhľadom na uplynutie značeného času jednoznačne a nespochybniteľne preukázať doručenie príloh návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorého doručenie nebolo v konaní sporné. Následne najvyšší súd poukázal na špecifickosť skráteného súdneho konania o vydanie zmenkového platobného rozkazu upraveného v § 175 OSP, ktoré výslovne neukladalo povinnosť konajúcemu súdu doručiť spolu so zmenkovým platobným rozkazom aj návrh na jeho vydanie a prílohy návrhu. V ďalšom dovolací súd, konštatujúc koncentračnú zásadu, ktorá je pre tento typ konania charakteristická, uviedol, že *«V posudzovanom prípade žalovaný vo svojich včas podaných námietkach (okrem toho, že mu neboli doručené prílohy návrhu a že žalobca v návrhu neuviedol kauzu zmenky - táto povinnosť mu z ničoho nevyplývala - poznámka dovolacieho súdu) namietal v podstate len to, že zmenku tak, ako je opísaná v návrhu na vydanie ZPR, nikdy nevystavil a o jej existencii sa dozvedel až z doručeného návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu. Ďalšiu jeho námietku, že nárok žalobcu neuznáva čo do základu a výšky, súdy správne posúdili ako príliš všeobecnú, a preto nepreskúmateľnú. Keďže žalovaný tvrdil, že zmenku nevystavil, súd prvej inštancie správne skúmal, či podpis, ktorý je na listine, je pravým podpisom žalovaného. Žalovaný na pojednávaní dňa 29.10.2014 pripustil, že by sa mohlo jednať o jeho podpis, následne však jeho právny zástupca vyhlásil, že trvajú na nariadení znaleckého dokazovania.*

Až neskôr, a to v rozpore so svojim predchádzajúcim tvrdením, že zmenku nevystavil, žalovaný začal vznášať tzv. kauzálne námietky, keď tvrdil že zmenka zabezpečovala absolútne neplatné dojednanie o zmluvnej pokute, ako aj to, že mu nebola predložená na platenie, že išlo o tzv. bianko zmenku, ktorá bola nesprávne vyplnená v dátume splatnosti

a že sa jedná o premlčaný nárok. V návrhu na vydanie ZPR bola zmenka opísaná nasledovne: „Zmenkou vlastnou zo dňa 14.10.2005, vystavenou žalovaným v [REDAKOVANÉ], sa žalovaný zaviazal, že žalobcovi zaplatí zmenkovú pohľadávku [REDAKOVANÉ], t. j. [REDAKOVANÉ], a to v [REDAKOVANÉ] dňa 07.06.2010“. Uvedený opis presne zodpovedá zmenke, ktorú žalobca predložil súdu, je teda úplný a správny. Podľa názoru dovolacieho súdu, žalovanému nič nebránilo (napriek tvrdeniu, že mu súd prvej inštancie nedoručil fotokópiu zmenky) v tom, aby vyššie uvedené námietky vzniesol už v lehote troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Inak povedané, na to, aby mohol žalovaný namietat', že zmenka zabezpečovala neplatný záväzok, že bola nesprávne vyplnená, že mu nebola predložená na platenie alebo že nárok zo zmenky je premlčaný, nepotreboval žalovaný zmenku vidieť. Obrana žalovaného v tomto smere je preto zjavne účelová.».

28. Ústavný súd konštatuje, že zmenkové konanie je zvláštnym typom konania, ktorého charakter je daný predovšetkým jeho špecifickým predmetom, ktorým sú nároky zo zmeniek. Záujmom na rýchlom rozhodovaní o týchto nárokoch je motivovaná úprava špecifickej štruktúry konania, podmienok konania a foriem rozhodovania. Jedným z osobitných znakov uvedeného konania je dôsledne uplatnená koncentračná zásada.

29. Rešpektujúc svoje ústavné postavenie, ktoré ústavnému súdu umožňuje zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov len vo výnimočných prípadoch, keď zistí pochybenia ústavnej intenzity, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie dovolacieho súdu je primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ho považovať za arbitrárne. Právne závery, na ktorých je založené a ktoré boli súčasne predmetom námietok sťažovateľa uplatnených v konaní o ústavnej sťažnosti, konštatujúce možnosť zastúpenia žalobcu v konaní pred súdom advokátom ako občianskym zástupcom, keďže v čase podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu nebolo obmedzené nekvalifikované (občianske) zastúpenie pred súdom, a preto uvedený procesný postup nemožno považovať za procesné pochybenie a súčasne naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, sú podľa názoru ústavného súdu prijateľné. Rovnako právny záver najvyššieho súdu o možnosti sťažovateľa vzniesť v zákonnej lehote kauzálne námietky (čo neurobil) proti zmenkovému platobnému rozkazu, keďže návrh na jeho

vydanie doručený sťažovateľovi (čo nebolo v konaní sporné) spolu so zmenkovým platobným rozkazom obsahoval presný opis zmenky, a preto sťažovateľovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom, považuje ústavný súd tiež za akceptovateľný.

30. Pokiaľ sťažovateľ namieta nevysporiadanie sa konajúcich súdov s jeho poukázaním na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-163/07 z 27. novembra 2007 v súvislosti s tvrdením o nemožnosti odstránenia nedostatku právneho zastúpenia v konaní, uvedená argumentácia sťažovateľa v danej veci neobstojí, keďže nesplnenie formálnych náležitostí žaloby predloženej Súdnemu dvoru vyplývajúce zo štatútu Súdneho dvora a z rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, ktoré boli dôvodom neprípustnosti žaloby, nemožno aplikovať v konaní pred súdmi Slovenskej republiky, kde procesné podmienky konania upravuje príslušný procesný kódex.

31. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa podľa č. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezistil takú príčinnú súvislosť ústavnoprávnej relevancie, ktorá by odôvodňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa, a preto v tejto časti ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy

32. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že zásada rovnosti strán v procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02, III. ÚS 539/2015).

33. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe

obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody proti protistrane.

34. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti relevantne neodôvodnil, v čom mala spočívať jeho nerovnosť vo vzťahu k protistrane v dovolacom konaní, čo je rozhodujúce vzhľadom na napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, a teda vzhľadom na predmet konania o ústavnej sťažnosti.

34.1 Nad rámec uvedeného, v rámci skoršieho, dovolaciemu konaniu predchádzajúceho súdneho konania mal sťažovateľ príležitosť uplatniť svoje námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, teda predniesť rozhodujúce tvrdenia alebo navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení, nebol teda zvýhodnený oproti postaveniu žalobcu. V tomto smere ústavný súd s odkazom na body 27 až 29 tohto odôvodnenia nenachádza v postupe najvyššieho súdu ani v napadnutom rozhodnutí žiadne ústavne relevantné pochybenie.

35. Vzhľadom na okolnosti uvedené v bode 34 tohto odôvodnenia ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu